

عنوان مقاله:

تعیین آغاز فصل تابستان در ایران براساس پرش ناگهانی شمال سوی جت جنب حاره بر روی خاورمیانه

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و مخاطرات محیطی، دوره 5، شماره 20 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

جمیله قلی پور - دانشجوی دکتری هواشناسی کشاورزی، گروه مهندسی آب، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

سید حسین ثنایی نژاد - دانشیار هواشناسی کشاورزی، گروه مهندسی آب، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

عباس مفیدی - استادیار اقلیم شناسی، گروه جغرافیا، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

امین علیزاده - استاد هیدرولوژی، گروه مهندسی آب، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش، ساختار گردش بزرگ مقیاس جو و رفتار تابستانه جت جنب حاره در منطقه خاورمیانه در بازه زمانی 16 آوریل (27 فروردین) تا 15 جولای (24 تیر) برای دوره 30 ساله (1981-2010) با استفاده از داده های شبکه بندی روزانه مولفه باد مداری تراز 200 هکتوپاسکال، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در هر سال، تغییر رفتار روزانه جت به صورت تصویری و عددی مورد پایش قرار گرفت. در بررسی رفتار روزانه جت، شدت جریان و میزان جابجایی عرضی هسته جت معیارهای اصلی جهت تشخیص تغییر الگوی گردش و آغاز فصل تابستان در نظر گرفته شد. پردازش داده ها براساس رفتار جت در دو آستانه زمانی، شامل زمان آغاز و زمان خاتمه پرش شمال سو صورت گرفت. یافته ها بیانگر آن است که در منطقه خاورمیانه تابستان واقعی- براساس حقایق مبتنی بر گردش کلی جو با لحاظ نمودن دو آستانه زمانی آغاز و خاتمه پرش شمال سو به ترتیب حدود 21 روز و 17 روز زودتر از تاریخ نجومی (اول تیر ماه) آغاز می گردد. صحت تعیین زمان آغاز تابستان توسط آزمون کای اسکور مورد تایید قرار گرفت. بررسی روند تغییرات، نشان دهنده روندی با شیب مثبت، برای زمان آغاز تابستان در منطقه است. یافته ها همچنین بیانگر آن است که آغاز فصل تابستان در 15 سال دوم مورد مطالعه، انحرافات و نابهنجاری های قابل ملاحظه ای در قیاس با 15 سال اول دارد. ادامه داشتن این روند باعث نزدیکی زمان آغاز اقلیمی تابستان به آغاز نجومی و از طرفی کوتاه شدن طول فصل تابستان خواهد شد.

کلمات کلیدی:

جت جنب حاره، زمان آغاز تابستان، گردش بزرگ مقیاس جو، مولفه باد مداری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/629627>

